

2784

دعا

۲

۲۴۰

کتابی

www.ketab.ir

سرشناسی:	أصفی، محمد مهدی، ۱۳۱۶ - Asafi, Muhammad Mahdi
عنوان قرار دادی:	فقه المقاومة (دراسة فقهیه مقارنه). فارسی
عنوان و نام دیداور:	پژوهشی تطبیقی در فقه مقاومت / نویسنده محمد مهدی آصفی؛ ترجمه علی کارشناس؛ تهیه کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)؛ ناظر علمی مختصان علی رفیعی.
مشخصات نشر:	نام: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	شماره: ۱۵۰۰، سال: ۵-۴۵۵-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۴۵۵-۵-۱۵۰۰
وضعیت فهرست نویسی:	فهرست نویسی: فی
یادداشت:	کتابخانه
موضوع:	دفاع مشروع (فقه)
موضوع:	Self-defense (Islamic law)
شناسه افزوده:	کارشناس، علی، ۱۳۶۱ -، مترجم
شناسه افزوده:	رفیعی، رمضانعلی، ناظر
شناسه افزوده:	پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)
شناسه افزوده:	پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، انتشارات زمزم هدایت
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ آف ۱/۷۰۴۱ ۶۶۱ BP
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی:	۴۲۶۱۰۷۲

پژوهشی تطبیقی در فقه مقاومت

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

ترجمه
موسسه

زنجبیر

پژوهشی تطبیقی در فقه مقاومت

تهیه کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)
نویسنده: آیت‌الله محمد مهدی آصفی
ترجمه: حجت الاسلام علی کارشناس
ناظر علمی: حجت الاسلام والمسلمین رمضانعلی رفیعی
ناظر فقهی: حجت یوسفعلی
سرور استاز: حسین فاسم حمزه ○ ویراستار: فاطمه اکبری
ویرایش: ابایی: صفر سیدرو
صفحه‌ار: مسلم شریعی
ناشر: زمزم مدیا

چاپ: زلال کوثر ○ نوبت چاپ: دوم ○ تاریخ چاپ: زمستان ۱۳۹۲
شمارگان: ۵۰۰ ○ قیمت: ۲۱۵۰۰ تومان
شابک: ۹۶۴ - ۴۵۵ - ۲۴۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

آدرس ناشر: قم، خیابان دور شهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۰۷۳۵، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
 وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا
 وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا (نساء: ۷۵)

چرا در راه خدا، و (در راه) مردان و زنان و کودکانی که (به دست
 ستمگران) تضعیف شده‌اند، پیکار نمی‌کنید؟! همان افراد (ستم‌دیده‌ای)
 که می‌گویند: «پروردگارا! ما را از این شهر (مکه)، که اهلش ستمگرند،
 بیرون بگردان و از طرف خود، برای ما سرپرستی قرار ده! و از جانب خود، یار و
 یاور برای ما تعیین فرما!»

بِسْمِ اللَّهِ
 محمد شریف خاں - حجة الاسلام المیرزا محمد سعید علی‌الرضا
 سلام علیہ ورحمۃ اللہ وبرکاتہ
 از لطف و محبت آن عزیز سپاسگزارم . در خصوص ترجمه
 کتاب (فتوح المعاصم) جناب عالی عنایت فرمایید .
 در خصوص کتب اصلاح دانشمند خنجره شریف . سلام مجدد . این
 حساب را به پیوسته
 محمد سعید آخوندی
 ۵ محرم ۱۳۴۳
 ۱۳۹۶/۰۵/۰۹

دستخط مرحوم آیت‌الله آصفی

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه پژوهشگاه
۱۵	مقدمه
۲۳	فصل اول: مقاومت فردی در برابر تجاوز به جان، مال و ناموس....
۲۳	۱-۱. دفاع مشروع
۲۴	۲-۱. سخنان فقیهان
۲۴	۱-۲-۱. فقه شیعه
۳۳	۲-۲-۱. فقه حنبلی
۳۶	۳-۲-۱. فقه شافعی
۳۸	۴-۲-۱. فقه مالکی
۴۷	۳-۱. روایت‌های اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> درباره مشروعیت دفاع
۵۱	۴-۱. روایات وارد شده از طریق اهل سنت
۵۴	۵-۱. احکام تکلیفی و وضعی مترتب بر نصوص پیشین
۵۴	۱-۵-۱. مشروعیت دفاع
۵۹	۲-۵-۱. وجوب دفاع

۶۰..... ۱-۵-۳. هدر بودن خون و مال متجاوز.....

۶۳..... ۱-۵-۴. ضمانت داشتن خون مقاومت کننده.....

فصل دوم: مقاومت در برابر حکومت‌های ستمگر..... ۶۵

۶۵..... ۱-۲. تقابل مشروعیت و نظام سیاسی حاکم.....

۶۶..... الف) سازش با ظالم.....

۶۷..... ب) مقاومت در برابر ظالم.....

۶۷..... ۲-۲. نتایج منفی فقه سازش کارانه.....

۶۹..... ۲-۳. فقه مقاومت.....

۶۹..... ۲-۳-۱. مبانی فقیهان.....

۷۷..... ۲-۳-۲. مبانی فقه مقاومت.....

۸۹..... ۲-۴. فقه سازش کارانه با ستمگر.....

۹۰..... دیدگاه عبداللّه بن عمر.....

۹۱..... دیدگاه عبداللّه بن عمر بن عاص.....

۹۱..... دیدگاه حسن بصری.....

۹۲..... دیدگاه سفیان ثوری.....

۹۲..... دیدگاه علی بن مدینی.....

۹۳..... لالکائی و بخاری.....

۹۴..... دیدگاه نووی در شرح صحیح مسلم.....

۹۴..... ابن حجر در شرح صحیح بخاری.....

۹۵..... دیدگاه ابوبکر اسماعیلی.....

۹۵..... دیدگاه طحاوی و شارحان العقیده الطحاویه.....

۱۰۶..... دیدگاه محمد بن عبدالوهاب.....

۱۰۷.....	دیدگاه شیخ عبداللہ بن عبداللطیف
۱۱۰.....	۵-۲. نقد و بررسی دلایل پرهیز از خروج بر پیشوایان جور
۱۱۰.....	۲-۵-۱. تمسک به اطلاق کتاب
۱۱۷.....	۲-۵-۲. استدلال به روایات و نقد آن
۱۳۵.....	۲-۵-۳. حرمت کمک به حاکم ستمگر
۱۴۸.....	۲-۵-۴. اجماع و نقد آن
۱۴۹.....	۲-۶. خروج سیدالشہداءؑ علیہ یزید
	۲-۷. سخنان بزرگان اہل سنت در تأیید خروج امام حسینؑ و تکفیر و تفسیق
۱۵۱.....	یزید بن معاویہ و جواز خروج بر حاکم ستمگر
۱۵۱.....	۲-۷-۱. ابن خلدون
۱۵۱.....	۲-۷-۲. ابن جریر
۱۵۲.....	۲-۷-۳. تفتازانی
۱۵۳.....	۲-۷-۴. ابن حزم و شوکانی
۱۵۳.....	۲-۷-۵. جاحظ
۱۵۴.....	۲-۷-۶. حلبی و کیاہراسی
۱۵۴.....	۲-۷-۷. ذہبی
۱۵۵.....	۲-۷-۸. آلوسی
۱۶۰.....	۲-۷-۹. شیخ محمد عبده
۱۶۲.....	۲-۷-۱۰. سید قطب
۱۶۲.....	۲-۸. نمونه‌های دیگر از سیرہ مسلمانان در خروج بر حاکمان ستمگر
۱۶۵.....	۲-۹. مخالفت فقیهان با اجماع ادعایی
۱۷۰.....	۲-۱۰. مفساد و فتنہ‌های مترتب بر عزل حاکم
۱۷۲.....	نقد و بررسی

۱۷۹..... ۱۱-۲. نقش منفی این فتواها

۱۸۷..... درنگی با عبداللّه بن عمر

۱۹۲..... ۱۲-۲. دورویکرد در نهی از منکر

۱۹۵..... فصل سوم: مقاومتِ جمعی در برابر اشغال‌گری

۱۹۵..... ۱-۳. فقه مقاومت و فقه حکومتی

۱۹۸..... ۲-۳. اقسام مقاومت

۲۰۰..... ۳-۳. مبانی فقهی مقاومت

۲۰۱..... ۱-۳-۳. اقوال فقیهان

۲۱۴..... ۲-۳-۳. آنگریم

۲۱۹..... ۱-۳-۳. روایت‌ها

۲۲۹..... ۱-۳-۳. دلیل عقلی

۲۳۳..... کتابنامه

www.ketab.ir

مقدمه پژوهشگاه

شریعت اسلامی کامل‌ترین و جامع‌ترین شریعت آسمانی است؛ از این رو، همه عرصه‌های زندگی فکری و اجتماعی بشر را در حوزه‌های گوناگون فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی در بر می‌گیرد و به تمام نیازهای بشر در این باره پاسخ می‌دهد.

موضوعات و مباحث عقیدتی را بخش اعتقادات شریعت مقدس و مسائل ارزشی و ضد ارزشی را آموزه‌های اخلاقی دین و بایدها و نبایدهای عملی را دانش فقه متکفل آن است.

از آنجا که رسالت ساماندهی امور مربوط به معاش و معاد بنادگان بر عهده فقه نهاده شده، بزرگان دین دانش فقه را پس از شناخت خداوند متعال با فضیلت‌ترین دانش‌ها بر شمرده‌اند.

دانش فقه از گسترده‌ترین دانش‌های اسلامی است زیرا همه دستورالعمل‌های اسلام درباره موضوعات گوناگون را در بر می‌گیرد. مجلس حلّی در کتاب ارزشمند شرایع الاسلام مجموعه ابواب فقهی را در چهار بخش کلی و ۵۲ باب سامان‌دهی کرده است:

عبادات (ده باب)، عقود (پانزده باب)، ایقاعات (پانزده باب) و احکام (دوازده باب).

مبنای این تقسیم‌بندی این است که مباحث فقهی به دو موضوع اصلی امور اُخروی و دنیوی می‌پردازد. دسته اول، عبادات را تشکیل می‌دهد؛ مانند نماز و روزه. دسته دوم، یا نیازمند لفظ و عبارت است یا به آن نیازی ندارد. مباحثی که نیازمند لفظ نیست، احکام نام دارد؛ مانند دیات و قصاص. مباحثی که نیازمند لفظ است، یا با دو طرف منعقد می‌گردد یا با یک طرف. دسته اول عقود نام دارد؛ مانند بیع، اجاره و نکاح و دسته دوم ایقاعات است؛ مانند طلاق و عتق.

این تقسیم‌بندی‌های دیگری نیز برای فقه، چه پیش از محقق حلی و چه پس از انسان، انجام شده که نیازی به طرح آن‌ها نیست. آنچه مسلم و مورد اتفاق همه فقیهان از آغاز تا کنون است، این است که در همه تقسیم‌بندی‌ها باب جهاد و دفاع از مجموعه عبادات قرار دارد؛ یعنی عملی که قصد قربت در آن شرط است و فقط باید برای خدا انجام گیرد و چنانچه قصد و غرض دیگری در کار باشد، نه اسقاط حکم تکلیف است و نه اجر و پاداشی نزد خدای متعال دارد.

در فقه اسلامی، جهاد بر دو قسم است: ابتدایی و دفاعی. فقیهان شیعه جهاد ابتدایی را فقط زیر نظر پیامبر ﷺ و امام معصوم و مشروع می‌دانند و این‌گونه جهاد فقط بر مردان واجد شرایط واجب است. جهاد دفاعی نه به زمان حضور معصوم نه به قشری خاص مانند مردان اختصاص دارد بلکه در همه زمان‌ها و بر همه مردم، اعم از مرد و زن با تحقق موضوع آن واجب خواهد بود. موضوع جهاد دفاعی عبارت است از مورد هجوم و تعرض قرار گرفتن جان، عرض و آبروی انسان محترم در حوزه فردی و مورد هجوم قرار گرفتن

مسلمانان و یا کشور اسلامی از سوی حکومت‌های ستمگر و ضد اسلامی و یا قدرت‌های استعمارگر و متجاوز خارجی.

فقیهان شیعه در کتاب‌های فقهی از نوع دوم جهاد به جهاد دفاعی تعبیر می‌کنند؛ ولی دانشمند فرهیخته و اندیشمند متبّع و فقیه زمان شناس، حضرت آیت‌الله شیخ محمد مهدی آصفی^۱ در کتابی که در این باره از خود به یادگار گذاشته، برخلاف تعبیر رایج میان فقیهان، اثر خود را *فقه المقاومة* نامیده است و از آنجا که افزون بر نظریه پردازی در حوزه فقه شیعی و تبیین دیدگاه فقیهان شیعه، به فقه اهل سنت و نظرات فقیهان مطرح و مشهور مذاهب چهارگانه اهل سنت، مالکی، حنفی، حنبلی و شافعی نیز پرداخته و رویکرد فقه مقارن در حوزه دفاع و مقاومت را دارد، نام کامل آن را چنین برگزیده است: *فقه المقاومة در اسسه فقهیه مقارنه*.

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق^ع افزون بر پژوهش‌های بنیادی در حوزه معارف دینی، به‌ویژه نظام دفاعی اسلام، افتخار نشر آثار فرهیختگان حوزوی و دانشگاهی در این باره را دارد و امیدواریم اثر بخش دانستن اثر یاد شده برای مخاطبان، به‌ویژه پژوهشگران حوزه مقاومت و دفاع مقدّس، در این زمان که مسلمانان و موحدان، اعم از شیعه و سنی، در نقاط گوناگون جهان و کشورهای اسلامی، همچون عراق، سوریه، یمن، افغانستان، فلسطین و لبنان از سوی قدرت‌های استکباری و تجاوزگر مورد تهاجم ناجوانمردانه و تاخت و تاز قرار گرفته‌اند و بیشتر از هر زمان دیگر به سلاح دفاع و مقاومت نیاز دارند آن را ترجمه کرد.

در ترجمه اثر مزبور به نکات زیر توجه شده است:

۱. برای روانی و زیبایی متن، تا اندازه‌ای ترجمه به طور آزاد انجام شده.

بدون آنکه در رساندن مفاد متن اصلی نارسایی به وجود آید.

۲. برای پرهیز از حجم زیاد از ترجمه برخی آیات و روایات تکراری خودداری شده است.

۳. در برخی موارد به دلیل مفصل بودن روایت، همچون خطبه امام حسین علیه السلام در منا از آوردن متن عربی خودداری و به ترجمه آن بسنده شده است.

۴. تبیین و توضیح موارد پیچیده مانند اصطلاحات فقهی و یا معرفی و شرح حال بعضی افراد ناشناخته و ... در پاورقی آمده است.

در پایان لازم می‌دانیم از مترجم محترم، حجت الاسلام والمسلمین علی کارشناس و ناظر علمی، حجت الاسلام والمسلمین علی رفیعی و تمام کسانی که در تهیه این کتاب ما را یاری رساندند، تشکر کنیم و توفیق بیشتر آنان را از خدای متعال درخواست نماییم.

به امید آنکه این اقدام ناچیز مورد رضایت حضرت بقیة الله الاعظم علیه السلام و مورد توجه شما خواننده عزیز قرار گیرد. ان شاء الله.

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه السلام

مقدمه

شاید یکی از بارزترین نشانه‌های جهان اسلام در دوران کنونی مقاومت سیاسی، تبلیغاتی و مسلحانه باشد.

جهان اسلام در عصر حاضر - به ویژه ای خاص - به دو نوع ظلم و ذلت سیاسی، امنیتی و اقتصادی از سوی حاکمان ستمگر و اشغال‌گران کافر و بیگانه دچار شده است.

از یک سو، احزاب و حاکمان ستمگر با حمایت استکبار جهانی در غرب و شرق و با ابزارهای نامشروع نظامی، [با عنوان] وراثت [سلطنت موروثی] نامشروع که اتفاقاً در برخی از قوانین کشورهای اسلامی نیز گنجانده شده و شیوه‌های نامشروع دیگر بر تخت قدرت تکیه زده‌اند این حاکمان از ابزار ارتش، شبکه‌های امنیتی و اطلاعاتی، زور، ترور، تبعید و کشتار گسترده [برای دستیابی به حکومت و حفظ و ماندگاری آن] استفاده می‌کنند؛ چنان‌که پیش از سقوط رژیم پهلوی در ایران و پیش از سقوط رژیم بعث و حکومت صدام در عراق اتفاق افتاد... همان‌گونه که در بسیاری از کشورهای اسلامی - جز در موارد نادر - وضعیتی مانند این دو رژیم مشاهده می‌شود.

از سوی دیگر، جهان اسلام به پدیده اشغالگری مستکبران دچار شده است؛ آمریکا، این پدیده (اشغالگری) را که در حال نابودی بود، بار دیگر و پس از حوادث یازدهم سپتامبر با اشغال عراق و افغانستان از سر گرفت. چه بسا، هدف قرار گرفتن بُرج‌های دوقلو در نیویورک، مقدمه لشکرکشی و اشغال نظامی عراق، افغانستان و کشورهای اسلامی دیگر مانند سودان، سومالی، لیبی و پاکستان را فراهم کرد.

وقتی آمریکا تصمیم گرفت شهرها و راه‌های عمومی را از ماشین‌های جنگی ارتش آمریکا خالی کند... به طور قطع قصد رهایی عراق از حاکمیت آمریکا و واگذاری امور آن به مردم را نداشت تا مردم عراق خودشان بتوانند سرنوشت سیاسی خود را تعیین کنند.

لیل وقوع چنین حوادثی در عراق این بود که آمریکایی‌ها در برابر مقاومت ملت مسلمان عراق و مرجعیت دینی ناتوان شدند.

به طور قطع اگر آمریکایی‌ها قصد رهایی عراق از نفوذ و سلطه خود را داشتند، پنج هزار سرباز آمریکایی را در خاک عراق قربانی و میلیاردها دلار در عراق هزینه نمی‌کردند.

آمریکا شهرها و راه‌های عمومی را از ماشین‌های جنگی خود خالی کرد تا هزینه حضور نظامی را از [طریق به‌کارگیری] سربازان و اموالش نپردازد.

[سرانجام] آمریکایی‌ها سلطه و حضور مستقیم نظامی خود را به حضور سیاسی و اداری در موقعیت‌ها و پست‌های تصمیم‌گیری، بازارهای تجاری، چاه‌های نفت و موقعیت‌ها و پست‌های نظامی تبدیل کردند، همین امر با اندکی تفاوت درباره افغانستان نیز اتفاق افتاد.

میان حاکمان ستمگر کشورهای اسلامی که با خشونت، ترور و استبداد سیاسی حکمرانی می‌کنند و رژیم‌های مستکبر جهانی و در رأس آن‌ها

آمریکا... ارتباط عمیقی وجود دارد. بر اساس این ارتباط، این حاکمان به نمایندگی از استکبار جهانی؛ مدافع حضور سیاسی، اقتصادی و اداری مستکبران در جهان اسلام هستند تا در مقابل [این خوش خدمتی]، رژیم‌های مستکبر جهانی نیز از تاج و تخت حاکمان ستمگر عرب پشتیبانی کنند.

این نیابت از استکبار جهانی، بر خلاف گذشته، به شکل پنهانی انجام نمی‌شود؛ برای نمونه حاکم مصر به نیابت از آمریکا و اسرائیل گذرگاه رفح را به روی کمک‌رسانی دارویی، غذایی، پزشکی و تسلیحاتی برای دفاع فلسطینیان از جان خود به نهب بسته است.

در برابر این خوش خدمتی، آمریکا و اسرائیل، بقای این حاکمان را در مراکز تصمیم‌گیری و حکمرانی تضمین می‌کنند. با وجود آنکه این حکومت‌ها به ناتوانی سیاسی، اقتصادی، اداری و علمی دچار هستند.

مطالبی که درباره عراق، ایران (در زمان رژیم پهلوی)، افغانستان و مصر بیان کردیم، آشکارا در بسیاری از کشورهای اسلامی نیز وجود دارد.

پیامد شوم ارتباط رژیم‌های مستکبر سیاسی در جهان اسلام و دولت‌های مستکبر جهانی در غرب... ورشکستی اقتصادی، وابستگی سیاسی-اقتصادی - نظامی، افت علمی و آکادمیک در بسیاری از کشورهای جهان اسلام، نادیده گرفتن اراده مردم در تعیین سرنوشت سیاسی خویش، بر شکن زندان‌ها از جوانان و کشتار بود که یتیمی، فقر، جهالت، بی‌سوادی، کاهش رونق اقتصادی - فرهنگی و علمی، و نابودی ظلم و ستم را در جهان اسلام به دنبال داشت.

برای رویارویی با این وضعیت ناامیدکننده و رهایی از استبداد سیاسی و نفوذ بیگانگان کافر در کشورهای مسلمان و همچنین از بین بردن ارتباط شومی که میان رهبران استکبار جهانی برقرار است، به جز مقاومت، اندیشه مقاومت

حضور و آمادگی برای مقاومت، انتشار فرهنگ مقاومت، فقه مقاومت، مقاومت مثبت و منفی، مقاومت مردمی و مسلحانه راهکاری وجود ندارد. بنابراین، مقاومت گزینه برتر برای رویارویی با استبداد سیاسی داخلی، اشغال‌گری نظامی و نفوذ سیاسی خارجی است. مقاومت بخش جدایی‌ناپذیر از فقه اسلامی، تاریخ سیاسی، فرهنگی و تاریخ مبارزه امت اسلامی است.

برای آنکه خود را برای رو در رویی با این پیوند نامبارک میان استبداد سیاسی داخلی و نفوذ و اشغال‌گری استکبار گران به عنوان یک تهدید فراروی امت اسلامی آماده کنیم... چاره‌ای جز رواج فرهنگ مقاومت نداریم.

شاید یکی از کارآمدی این مکانیسم پیچیده یعنی مقاومت در ازبکستان در آوردن قوی‌ترین رژیم‌های دیکتاتور منطقه با دلایل روشن و آشکار ثابت شده است. رهبران ایران از سلطه حکومت پهلوی، آزادسازی جنوب لبنان از اشغال اسرائیل در نبرد تابستان ۲۰۰۶ م که حزب الله لبنان، اراده و تجهیزات نظامی اسرائیل را با وجود حمایت‌های آمریکا و هم‌پیمانان غربی اش برای خارج کردن اسرائیل از این منطقه با کمترین هزینه نظامی در هم شکست، از نمونه‌های کارآمد مقاومت هستند؛ همچنان که گزینه مقاومت، کارآمدی خود را در نبرد فلسطینی‌ها با اسرائیل، چه پیش از انتفاضه فلسطینی‌های مسلح به سنگ در برابر خودروهای زرهی اسرائیلی و چه در مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) در غزه و نیز در جریان آزادسازی عراق از سلطه رژیم بعث و نوکران صدام ثابت کرده است.

ما اکنون در پی پاسخ‌گویی به دیدگاه افراد ساده‌لوحی نیستیم که اندیشه سیاسی خود را از روزنامه‌ها [ای غرب‌گرا] و شبکه‌های ماهواره‌ای [بیگانگان]

دریافت کرده و گمان می‌کنند که آمریکا و نه ملت عراق رژیم طاغوتی عراق را ساقط کرد، چرا که عکس این مطلب درست است.

ملت عراق، در انتفاضه ۱۵ شعبان عزم خود را برای نابودی رژیم طاغوتی [صدّام] جزم کرد. اما آمریکا و برخی حکام همسایه از سقوط رژیم بعثی عراق جلوگیری کردند، با وجود اینکه بالاترین ضررها را از سوی رژیم صدّام تحمل کردند.

همچنین مقاومت کارآمدی خود را در بیرون راندن اتحاد جماهیر شوروی از افغانستان و اشغال‌گران فرانسه از الجزایر ثابت کرده است... و پیروزی بر استبداد سیاسی، ظلم، تروریسم بین‌الملل، اشغال‌گری، نفوذ رژیم‌های مستکبر جهانی غرب و شرق، و واردی که ارتش‌های مجهز به سلاح‌های مدرن و پیشرفته [به پیروزی نرسیدند، اما مقاومت پیروز شد] از نمونه‌های کارآمدی مقاومت است].

مقاومت، بخش جدایی‌ناپذیر دین، فقه، میراث، ارزش‌ها، تاریخ سیاسی و تاریخ جنبش‌های معاصر ماست.

بنابراین، برای احیای راه و رسم مقاومت در حیات سیاسی و در میان جنبش‌های معاصر جز نشر فرهنگ و فقه مقاومت در میان مسلمانان چاره‌ای نداریم.

لازم است پیش از پایان مقدمه به این نکته اشاره کنیم که ماقاطعانه و صریح، اعمال تروریستی گروه‌های تکفیری تندرو و افراطی همچون کشتارها، سربریدن مردان، زنان و کودکان بی‌گناه و انفجارها را مقاومت و دفاع نمی‌شماریم.

معتقدم که این‌ها [گروه‌های تکفیری تندرو و افراطی] ناخواسته در دام رسانه‌های مستکبر غربی افتاده‌اند.

چنان‌که روشن است تصویر تلطیف شده‌ای که برخی نویسندگان و اندیشمندان خودباخته، از دین اسلام برای غرب ارائه می‌کنند، هرگز با حقیقت اسلام رابطه‌ای ندارد.

زیرا بی‌تردید در اسلام تسامح، دلسوزی، محبت و عاطفه وجود دارد، هر چند اگر مصلحت اجتماعی اقتضا کند، ویژگی‌های دیگر اسلام همچون استحکام، قدرت، قاطعیت و گذشتن از عاطفه نیز رخ نشان خواهد داد.

همانا اسلام دین رحمت و حکمت از سوی پروردگار جهانیان است و از جمله نمونه‌های حکمت، قوت و اقتدار است. وظیفه ما نگهداری از ارکان این دین به همان صورتی است که خداوند بر پیامبر خود نازل فرموده است، بی‌آنکه دچار کراهی و تردید شویم.

اما متأسفانه برخی خودباختگان در برابر فرهنگ و تمدن غرب، تصویری ناقص و ضعیف از اسلام ارائه می‌کنند در حالی که اسلام مجموعه‌ای منسجم و تجزیه‌ناپذیر است؛ از این رو، یا باید اسلام را همان‌گونه که خداوند متعال نازل کرده، به مردم ارائه کنیم و یا اینکه معرفی اسلام حقیقی را به کسی بسپاریم که جرأت و جسارت تعریف آن را دارد و در این راه از شجاعت علمی کافی برخوردار است. نوشتار فراروی خواننده، رساله مختصری درباره این مسئله مهم است. در این نوشتار به فرهنگ و فقه مقاومت و نیز خلاصه‌وار به بررسی مبانی و دلایل فقهی مقاومت می‌پردازیم.

مقاومت مسئله‌ای شناخته شده و برجسته در فقه اسلامی است که با عنوان دفاع در کنار بحث جهاد مطرح می‌شود؛ در همه مذاهب اسلامی دفاع و جهاد دو باب مهم فقه اسلامی هستند.

مقاومت در فقه، ضمن سه بخش ارائه می‌گردد:

۱. مقاومت فردی در برابر تجاوز که فرد از جان خود، خانواده، ناموس و یا از اموالش دفاع می‌کند که این، همان باب «دفاع مشروع» است.
۲. مقاومت جمعی در برابر حاکم ظالم مفسدِ مستبد.
۳. مقاومت جمعی در برابر اشغال و نفوذ بیگانگان کافر بر کشورهای مسلمانان.

در اثر حاضر، بخش‌های سه‌گانه مقاومت را به طور خلاصه و روان، همراه با بیان دلایل و مبانی فقهی به عموم فرهیختگان تقدیم می‌کنیم. نوع دوم از مقاومت؛ یعنی مقاومت در برابر رژیم‌های مستبد سیاسی در جهان اسلام را پیشتر برای مجله حیات طیبه آماده کرده بودم. اما بعدها، دو فصل جدید، یعنی فصل اول از کتاب را که به مقاومت فردی در برابر تجاوز به جان، ناموس و اموال می‌پردازد و فصل سوم؛ یعنی مقاومت جمعی در برابر اشغال‌گری را به آن اضافه کردم. به این ترتیب، فصول سه‌گانه این کتاب را کامل نمودم که اکنون در برابر خواننده قرار دارد.

از خداوند متعال خواستارم که این تلاش ناچیز در روی آوردن جوانان مسلمان به فرهنگ مقاومت اثرگذار باشد. والحمد لله رب العالمین

محمد مهدی آصفی

نحیف استرف

۱۵ جمادی الاولی / ۱۴۳۰